

Saare maakonnas Muhu vallas RMK kvartali QE845 (katastritunnus 47801:008:0705; edaspidi kvartal QE845) eraldisel 8 harvendusraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

## 1. OTSUSTUS

Lähtudes Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) volitatud esindaja Einart Kase poolt 28.08.2025 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 81, metsaseaduse § 41 lõige 81 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Jätta algatamata Saare maakonnas Muhu vallas kvartali QE845 eraldisel 8 harvendusraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Kavandatud raie registreerimisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1. Kauni kuldkinga (*Cypripedium calceolus*) elupaigas (kood KLO9350621) ja musta seaherne (*Lathyrus niger*) elupaigas (kood KLO9352057) raied lubatud kuiva või külmunud pinnasega väljaspool vegetatsiooniperioodi 01.10-15.04. Keelatud raidmete jätmine ja kokkuveoteede rajamine kasvukohta.

1.2.2. Natura 2000 elupaigatüübis lood ehk alvarid (kood ELP0020949) harvendusraie ei ole lubatud.

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab KMH algatamata jätmise otsusest 14 päeva jooksul Ametlikes Teadaannetes.

## 2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. RMK volitatud esindaja Einart Kask esitas 28.08.2025 Keskkonnaametile metsateatise, millega kavandab kvartali QE845 eraldisel 8 (2,62) harvendusraiet hinnangulise raiemahuga 178 tm. Metsateatis on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris numbriga 50001156941. Eesti looduse infosüsteemi (edaspidi EELIS), Keskkonnaagentuur andmetel asub raiutav ala Oina hoiualal (KLO2000220) ja II kaitsekategooria kaitsealuste liikide kaunis kuldking ja must seahernes elupaigas. Oina hoiuala asub Simiste-Oina looduslal.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on

olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJSi § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 61 lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 81 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel

lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 23). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJSi § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

### 3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJSi § 61 lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 61 lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”.

#### 3.1. Kavandatav tegevus

##### 3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Kvartali QE845 eraldisel 8 kavandatakse harvendusraiet 2,62 ha suurusel alal, kavandatud raie maht on 178 tm. Harvendusraie eesmärgiks on metsa tiheduse ja koosseisu reguleerimine ning lähitulevikus väljalangevate puude puidu kasutamine.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Kvartal QE845 asub Saare maakonnas, Muhu vallas. Kavandatud raie jääb alale, kus kehtib Muhu valla üldplaneering, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatavate tegevuste eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja § 19 sätestatuga.

##### 3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raie töödel on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raie töödel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

##### 3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raie töödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariiolekordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heide suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel. Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

### 3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

#### 3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kvartali QE845 sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspriirkonnas. Raiega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

#### 3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raialal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raieala eraldisel 8 asub sinilille kasvukohatüübis, seal kasvab männi enamusega keskealine mets.

#### 3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raiest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus kavandavad raied läbi viiakse. Raielankidega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, aladel ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme. Kavandatud raieala asub 0,09 ha ulatuses II kaitsekategooria kaitsealuse liigi Kaunis kuldking elupaigas. Kaunis kuldking on ühtlasi Oina hoiuala kaitse-eesmärgiks. Lisaks asub kavandatud raialal must seahernes elupaik 0,29 ha ulatuses. Musta seaherne kaitse ei ole Oina hoiuala kaitse-eesmärgiks seatud. Väiksel pinnal (0,08 ha) kattub kavandatud raiealaga Oina hoiuala kaitse-eesmärgiks olev elupaigatüüp 6280\* Lood ehk alvarid. Oina hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi - loode (alvarite) (6280\*) ja II lisas nimetatud liigi - kauni kuldkinga (*Cypripedium calceolus*) elupaiga kaitse. Oina hoiuala hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluvat Simiste-Oina loodusala.

Kultuuriväärtusi raialal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

#### 3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus.

Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raiete mõju keskkonnaelementidele: Vesi- raiealal ei asu veekogusid. Raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, seega langi ulatuses mõju veerežiimile ei ole oluline. Veega seotud Natura kaitse-eesmärke ja muid alal esinevaid veega seotud kaitsealuseid loodusobjekte raietööd ei kahjusta. Raiealal ei ole tuvastatud allikaid, allikalisi alasid ja karstivorme, sealhulgas maa-aluseid jõgesid. Seega raie ei mõjuta veerežiimi.

Välisõhk ja kliima- kavandavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- raied on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, seega ei mõjuta raied maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- Raiealal ei ole neid elemente ja kavandatud raied neid ei mõjuta. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raied on ühekordse lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

#### 3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

##### 3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Eelpool nimetatud raie on kavandatud Simiste-Oina looduslal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile.

Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Simiste-Oina loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes

meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi järgi tuleb elupaikade

halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

### 3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatava harvendusraie raiumisel säilib puistu esimene rinne (ei teki lagedat ala). Antud raie käigus raieatakse puistu hajusalt hõredamaks, kuid puistu esimene rinne säilib. Kavandatud raiealal inventeeritud elupaigatüübi lood alal 0,08 ha ulatuses harvendusraie ei ole lubatud, elupaiga taastamine on võimalik kujundusraiega kui selleks on vajadus.

Kavandatud raieala mõjualas (30 m) ei ole registreeritud EELIS-e andmetel Simiste-Oina loodusala eesmärgiks olevaid metsaelupaiku, on registreeritud elupaigatüüp lood ehk alvarid millele harvendusraie mõju ei avalda.

Seega piirneval alal raie teostamine ei mõjuta ebasoodsalt Simiste-Oina loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid loodusdirektiivi elupaiku.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri määrusega „Metsa majandamise eeskiri“.

Kuna kavandatud raiealal ja mõjualas ei asu lisaks eelpool käsitletule muid Simiste-Oina loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaiku ning kaitsealuste taimede kaunis kuldking ja must seahernes elupaikades raied on lubatud kuiva või külmunud pinnasega väljaspool vegetatsiooniperioodi 01.10-15.04 ja keelatud on raidmete jätmine ning kokkuveoteede rajamine kasvukohta, siis kavandatud raiegevus Simiste-Oina loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatavad raie ei mõjuta ebasoodsalt Simiste-Oina loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

### 3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raie on kavandatud Simiste-Oina hoiualal. Mõju kaitseala kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Simiste-Oina loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2.

EELIS andmetel asub eraldised 8 kauni kuldkinga ja musta seaherne elupaik.

Kaunis kuldking kasvab kastikuloo-, lubikaloo- ja salumetsades, laanemetsadest jänese-kapsa kasvukohatüübis. Ka madal- ja eriti kõdusoometsades võib kuldkinga leida. Lisaks kuuse-segametsadele on soodsaks kasvupaigaks puisniidud, sūrja- ja soovikumetsad. Valgustingimused osutuvad määravaks nii puhmikute kui õitsvate võsude arvu puhul. Väga

varjulistes kasvupaikades langeb õitsvate võsude osakaal, kuid taimed võivad jääda püsima. Kuldking ei talu täisvalgust. Kõige soodsamates kasvupaikades jõuab taimedeni veerand täisvalgusest.

Kauni kuldkinga ja musta seaherne elupaikadele avaldab negatiivset mõju kasvukohtade muutmine ja hävitamine eelkõige raie näol. Enim ohustavad lageraie ja sellised võtted, mille käigus rikutakse masinatega mullapinda, poollooduslike koosluste võsastumine ja raidmete jätmine kasvukohta. Metsateatisega kavandatud raie ei kahjusta kaitsealuste taimede soodsat seisundit, kui raie tegemisel ning metsamaterjali kokkuveol järgitakse ajalist piirangut, et raietöid (sh metsamaterjali kokkuvedu) tohib teha ajavahemikul 01.10-15.04, s.o väljaspool vegetatsiooniperioodi.

LKS § 55 lõike 7 kohaselt on I ja II kaitsekategooria taimede ja seente kahjustamine, sealhulgas korjamine ja hävitamine, keelatud.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, looduskaitse-, vee- ja metsaseadusega, ja eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh. puidu kokkuvedu) teha külmunud pinnaselt.

Looduskaitseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

### 3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud raiel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana looduskaitseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Simiste-Oina loodusala, mis kuulub Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.

2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.

3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariolukordi või suurõnnetusi.

4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsevenõuetele vastavalt on avariolukordade esinemine vähetõenäoline.

#### 4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 23

Eelhindamise otsus on Ametlikes Teadaannetes